

5776



Torah from Around the World

Het Goddelijke attribuut van chesed (liefde en goedheid) zei: „Zolang Awraham er was, had ik niets te doen, want hij deed mijn werk in mijn plaats.” Sefer HaBahir

Sjabbat 27 februari 2016 / 18 Adar-I 5776, Ki Tisa, Sjemot/Exodus 30:11 – 34:35

Tanach, blz. 172 - 182

Haftara: Joël 3:1-5, 4:18 - 21

Tanach: blz. 1163, 1165

Commentaar: Rabbijn Ruven Bar Ephraim, rabbijn van de Joodse Gemeente Or Chadash, Zurich, Zwitserland, en als rabbinaal adviseur verbonden aan de European Union for Progressive Judaism.

Vertaler: Jochanan Belinfante

De oorspronkelijke [Engelse tekst](#).

Nu is het onze beurt!

Men komt op deze wereld, doorgaans met twee ouders, misschien met broers en zussen, tantes, ooms, grootouders en andere familieleden. De familiesituatie wisselt wanneer je een echtgenoot of echtgenote hebt. Hij of zij brengt zijn of haar familiegeslacht het huwelijk in. Zo lang als het paar vanuit één hart en ziel leeft is het een gelukkige familie. Maar wanneer de gemoederen verhit raken, wordt het plotseling: „Dat is jouw misjpoche!”

God spreekt met verschillende mensen in Tenach, de Bijbel. Wij lezen over gesprekken met Adam en Chava, met Noach (die geen woord terugzegt) en over een onderhandeling tussen Awraham en God over het lot van de zondige steden Sdom en Amora (Gomorra). In het hele boek Sjemot, Exodus, spreken Mosjé en God met elkaar. God wil dat Mosjé bepaalde dingen zal doen. Mosjé aarzelt soms om te gehoorzamen, voert zijn bezwaren aan in het gesprek, smeekt, huilt en onderhandelt. Hun relatie lijkt veel op een huwelijk: je bent verliefd en je vecht. In de sidra van deze week, Ki Tisa, is er sprake van een confrontatie tussen God en Mosjé, die veel weg heeft van een crisis.

Mosjé blijft gedurende veertig dagen op de berg Sinai, waar hij vele verschillende opdrachten, wetten en procedures van God ontvangt, samen met de aanwijzingen hoe hij deze boodschap aan het volk moet doorgeven. God geeft Mosjé de twee stenen tafelen met daarin gegraveerd de Tien Geboden. Het volk aan de voet van de berg wacht en wacht, terwijl het ernstig begint te twijfelen of Mosjé ooit terug zal komen. Het volk is gefrustreerd en vervalt in oeroude zekerheden. Onder leiding van Aharon worden de oorbellen van de vrouwen, zonen en dochters gesmolten tot een afgodsbeeld en tot hun verbazing en verwondering wordt het gouden kalf gecreëerd. God is razend: „Haast je naar beneden. Want jouw volk dat jij uit het land Egypte hebt geleid, misdraagt zich.” (Sjemot 32:7) En een stukje verder: „Houd Mij niet tegen: Mijn brandende toorn zal hen verteren...” (Sjemot 32:10) Mosjé antwoordt met: „.... Wilt U dan Uw toorn laten woeden tegen Uw eigen volk, Eeuwige, dat U met sterke hand en grote macht uit Egypte hebt bevrijd?” (Sjemot 32:11)

God en Mosjé, beiden gefrustreerd door het gedrag van het volk Israël, wijzen naar elkaar als het gaat over de vraag aan wie het volk ‘toebehoort’. Vervolgens brengt Mosjé een verrassend stoutmoedig en slim argument: „Wilt U dat de Egyptenaren zeggen: ‘Hij heeft hen bevrijd om hen in het ongeluk te storten, om hen in het bergland te doden en van de aarde weg te vagen?’ Wees niet langer toornig en zie ervan af onheil over Uw volk te brengen.” (Sjemot 32:12)

Daarop gebeurt er iets heel bijzonders, God laat zich overtuigen: „Toen zag de Eeuwige ervan af zijn volk te treffen met het onheil waarmee Hij bedreigd had”. (Sjemot 32:14) Plotseling veranderen de betrekkingen tussen de mens en God. Plotseling doet God afstand van Zijn superioriteit en laat het aan het volk over besluiten te nemen. Vanaf dat moment is het onze beurt. Vanaf dat moment geeft God ons een verantwoordelijkheid voor ons gedrag en voor dat van onze medemensen. Vanaf dat moment weten we dat we de wereld tot een betere plek kunnen en moeten maken. God heeft ons niet alleen de mogelijkheid daartoe gegeven, maar ook de mitswa om dat te doen. Uiteindelijk is het niet Zijn, maar onze wereld.

Sjabbat Sjalom